# Rys historyczny

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 marca 2022 r. w sprawie zmiany nazw niektórych publicznych uczelni zawodowych, z dniem 16 maja 2022 roku, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie zmieniła nazwę na: **„Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie”**

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie została powołana na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2001 roku w sprawie utworzenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie. Swoją działalność rozpoczęła z dniem 1 września 2001 roku. W dniu 6 sierpnia 2001 roku Minister Edukacji Narodowej prof. dr hab. inż. Edmund Wittbrodt powierzył funkcję jej pierwszego Rektora dr. hab. Józefowi Zającowi, którego działalność naukowa jest bardzo silnie związana z lubelskim (KUL oraz UMCS), łódzkim (UŁ) i warszawskim (IM PAN) środowiskiem naukowym. Stanowisko Prorektora objął dr inż. Tadeusz Martyniuk, zaś Kanclerzem Uczelni został mgr Marian Różański.

Władze Uczelni nie zawiodły stawianych przed nimi oczekiwań, a realizowane przez nie działania, znalazły uznanie wśród społeczności akademickiej, czego wyrazem było powołanie tych osób na kolejną kadencję. W 2003 roku skład władz Uczelni został powiększony o kolejnego prorektora. Funkcję Prorektora ds. Studiów i Nauczania powierzono dr Beacie Fałda, natomiast dr inż. Tadeusz Martyniuk został Prorektorem ds. Promocji i Rozwoju. W latach 2008-2016 r. funkcję Prorektora ds. Rozwoju i Współpracy z Zagranicą pełnił dr inż. Arkadiusz Tofil.

W wyniku wyborów przeprowadzonych w dniu 8 lutego 2016 r. na funkcję Rektora Uczelni, na kadencję trwającą od dnia 1 września 2016 r. do dnia 31 sierpnia 2020 r. został wybrany dr inż. Arkadiusz Tofil. Natomiast funkcję  Prorektora ds. Rozwoju Uczelni objęła Pani dr Beata Fałda, a Prorektorem ds. Studenckich został prof. dr hab. Józef Zając.

Zaproponowane specjalności kształcenia, prowadzone w ramach Instytutu Matematyki i Informatyki, Nauczanie matematyki oraz Matematyka z informatyką znalazły zainteresowanie w środowisku lokalnym i pierwszy rok akademicki rozpoczęło łącznie na studiach dziennych i zaocznych 210 studentów. Z roku na rok liczba studentów na proponowanych specjalnościach kształcenia ulegała ciągłemu wzrostowi. W roku akademickim 2003/2004 liczba studentów znacznie przekroczyła 1000 osób, zaś w roku akademickim 2005/2006 studiowało już ponad 2000 studentów.

W roku akademickim 2002/2003 do specjalności Nauczanie matematyki oraz Matematyka z informatyką, przyporządkowanych w 2004 roku do kierunku Matematyka, dołączyły, prowadzone przez Instytut Neofilologii, specjalności: Filologia angielska i Filologia germańska, które od 2004 roku funkcjonują w ramach kierunku Filologia.

W październiku 2003 roku swoją działalność zainaugurował Instytut Nauk

Technicznych z dwoma kierunkami: Budownictwo oraz Mechanika i budowa maszyn; od października 2005 dołączył do nich nowy kierunek Elektrotechnika. Dążeniem władz PWSZ było jednak stworzenie Uczelni dla wszystkich, zarówno tych o zdolnościach humanistycznych i językowych jak i tych o umysłach ścisłych i technicznych. Prowadzone w tym zakresie prace znalazły swoje odzwierciedlenie w uruchomieniu od października 2004 roku w Instytucie Nauk Humanistycznych kierunków Filologia polska i Historia oraz powołaniu od października 2006 roku Instytutu Nauk Rolniczych. Dnia 31 lipca 2007 roku Uczelnia uzyskała uprawnienia do prowadzenia studiów na kierunku Pedagogika, natomiast 23 lipca 2010 roku uprawnienia do prowadzenia studiów I stopnia na kierunku Stosunki Międzynarodowe.

Swoją ofertę Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie poszerzyła również o studia podyplomowe. Pierwszymi kierunkami były: informatyka dla nauczycieli, nauczanie matematyki oraz nauczanie języka angielskiego. W późniejszym okresie dołączyła do nich informatyka w biznesie. Z każdym rokiem oferta staje się coraz bogatsza. Obecnie Centrum Studiów Podyplomowych proponuje słuchaczom aż 30 prorynkowych kierunków kształcenia oraz wiele atrakcyjnych kursów.

Ważnym kierunkiem działań Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie było nawiązywanie współpracy z polskimi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Pierwsze umowy o współpracy podpisano w 2001 roku z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim oraz Politechniką Lubelską. W późniejszych latach dołączyły do nich porozumienia z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetem Rzeszowskim, Politechniką Rzeszowską oraz Akademią Rolniczą w Lublinie. Zaowocowały one powstawaniem na Uczelni chełmskiej nowych specjalności i kierunków kształcenia oraz zagwarantowały absolwentom PWSZ, z tytułem inżyniera lub licencjata, możliwość kontynuowania studiów magisterskich na tych Uczelniach. Ponadto nawiązano ścisłą współpracę dotyczącą wymiany kadry dydaktycznej i studentów oraz przygotowywania wspólnych przedsięwzięć naukowo – badawczych, z Państwowym Uniwersytetem Wołyńskim im. Łesi Ukrainki w Łucku (Ukraina) oraz z Uniwersytetem Tennessee (USA).

Mając aspiracje do stania się areną wymiany dorobku naukowego i obszarem prezentacji wyników badań, PWSZ organizuje konferencje naukowe, seminaria naukowe i wykłady otwarte.

Do konferencyjnego kalendarza na trwałe wpisała się już Konferencja Informatyki Stosowanej, stanowiąca forum wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy osobami mającymi znaczący dorobek naukowy a entuzjastami informatyki oraz seminaria z zakresu wykorzystania technik satelitarnych w nawigacji i w systemach informacji geograficznej. PWSZ w Chełmie była już dwukrotnie organizatorem Środowiskowej Konferencji Matematyczno – Informatycznej, skupiającej znanych matematyków i informatyków z całego świata. Ponadto w murach Uczelni przeprowadzano burzliwe dyskusje nad historią literatury angielskiej w ramach konferencji: „Sztuka interpretacji. Kanon literatury angielskiej”. Podobnie, wysoki poziom merytoryczny zaprezentowano na konferencjach „Związki Mikołaja Reja z ziemią chełmską. W 500 rocznicę urodzin poety” oraz „Spotkania polsko-ukraińskie. Literatura, język, kultura”, organizowanych w Instytucie Nauk Humanistycznych, gdzie w szczególny sposób promowano ziemię chełmską.

W swojej kilkuletniej historii Uczelnia chełmska dwukrotnie otwierała swoje podwoje dla Konferencji Rektorów Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych, których dyskusje zaowocowały m.in. uchwałą w sprawie kierunków zmian prawodawstwa, regulującego pozycję i status prawny państwowych wyższych szkół zawodowych.

Wielkim przyjacielem Uczelni okazał się Victor Ashe – ambasador USA w Polsce, który za szczególny wkład w rozwój PWSZ w Chełmie oraz organizację współpracy z uczelniami amerykańskimi, otrzymał od Senatu Uczelni tytuł Honorowego Członka Senatu PWSZ w Chełmie. Tytuł ten został nadany w czasie obchodzonego na terenie chełmskiej Uczelni Święta Niepodległości USA w dniu 4 lipca 2005 roku. Uczelnię odwiedzili również: prof. dr hab. Ryszard Tadeusiewicz, prof. dr Robert J. Daverman, prof. dr Jan Rosiński, prof. dr hab. Bogdan Bojarski, prof. dr hab. Julian Ławrynowicz, prof. dr hab. Jan Kisyński, prof. dr Ken – ichi Sakan, prof. dr hab. Zbigniew Zaleski, prof. dr hab. Andrzej Buko, prof. dr hab. Tadeusz Szulc, Ida Haendel – światowej sławy skrzypaczka i inne znane osoby świata nauki, kultury i polityki.

Działalność Uczelni znalazła pozytywny oddźwięk w środowisku lokalnym, które zaczęło postrzegać PWSZ w Chełmie jako inicjatora naukowego i kulturalnego rozwoju regionu. Osiągnięcie tej pozycji nie byłoby łatwe bez skompletowania znakomitej kadry naukowej, której dorobek znajduje uznanie w kraju i za granicą. Uczelnia zatrudniająca w pierwszym roku swojej działalności 29 pracowników dydaktycznych, w ciągu dziesięciu następnych lat swojej działalności ponad sześcioktotnie zwiększyła liczbę pracowników.

Pomimo krótkiej historii chełmska Uczelnia stara się również wprowadzać akademickie tradycje i formy życia studenckiego. Samorząd Studentów organizuje m.in. „Otrzęsiny”, w czasie których studenci pierwszego roku są przyjmowani do grona braci studenckiej, święto młodości – „Juwenalia” oraz „Połowinki” symbolizujące przejście przez studentów trudów połowy studiów. Studenci prowadzą również aktywną działalność charytatywną. Począwszy od 2003 roku dwa razy w roku organizowane są aukcje prac dzieci i młodzieży ze Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Chełmie oraz akcje krwiodawstwa – „Wampiriada”.

Studenci mogą rozwijać swoje naukowe i pozanaukowe zainteresowania w działających na Uczelni kołach m.in.: Informatycznym, Matematycznym, Pedagogicznym, Dziennikarskim, Technicznym, brać udział w pracach grupy teatralnej „STUKOT” oraz realizować swoje pasje w AZS i Aeroklubie Ziemi Chełmskiej przy PWSZ w Chełmie. Grupa studentów Mechaniki i budowy maszyn, zdobywających specjalistyczne wykształcenie w zakresie pilotażu samolotowego i inżynierii lotnictwa, zanotowała swoje pierwsze sukcesy, zdobywając licencje pilotów zawodowych i awansując do kadry narodowej w zakresie pilotażu sportowego. Z rozwojem tego kształcenia władze Uczelni wiążą ogromne nadzieje na zdobycie przez chełmską Uczelnię wiodącej pozycji w zakresie edukacji dla lotnictwa cywilnego.

Pierwsze zajęcia dydaktyczne na specjalnościach Nauczanie matematyki oraz Matematyka z informatyką rozpoczęto w pomieszczeniach wynajmowanych od Zespołu Szkół Mechanicznych, zaś na siedzibę Rektoratu wynajęto kilka pokoi w budynku Biblioteki Publicznej. Rok akademicki 2002/2003 nowy Instytut

Neofilologii rozpoczął w wynajętych pomieszczeniach Hotelu „Relaks”. Ten brak należytego komfortu został w zupełności zrekompensowany w następnym roku akademickim. Po gruntownym remoncie, który zakończył się we wrześniu 2003 roku, Instytut ten wprowadził się do budynku przy ul. Wojsławickiej 8B, który wraz z terenem o powierzchni 1ha 20 arów, został przekazany przez Urząd Miasta dla PWSZ w Chełmie aktem notarialnym nr 7624/01 z dnia 6 grudnia 2001 roku.

Powołanie Instytutu Nauk Technicznych również pociągnęło za sobą konieczność poszukiwania dodatkowej bazy dydaktycznej. Częściowe rozwiązanie problemu przyniósł remont budynków przy ul. Pocztowej 52 i 54, przekazanych Uczelni na własność przez Urząd Miasta Chełma. Pomimo piętrzących się trudności nowy rok akademicki 2003/2004 studenci Budownictwa oraz Mechaniki i budowy maszyn rozpoczęli w pięknie odrestaurowanych salach tego historycznego obiektu. Dodatkowo, w wyniku prac adaptacyjno-remontowych, Uczelnia wzbogaciła się o nowoczesną salę gimnastyczną oraz bibliotekę.

W kolejnych latach PWSZ w Chełmie pozyskała nieruchomości w Depułtyczach Nowych i Depułtyczach Królewskich, gdzie z końcem 2010 roku odbyły się uroczystości przekazania i otwarcia obiektów Akademickiego Portu Lotniczego oraz Akademickiego Centrum Współpracy Transgranicznej. W roku 2004 Uczelnia stała się właścicielem budynku przy ul. Nowy Świat 3, przeznaczonego dla Instytutu Nauk Humanistycznych. Został on przekazany, częściowo odkupiony od samorządu województwa lubelskiego, a następnie poddany gruntownej renowacji. Po jej zakończeniu, w dniu 21 maja 2006 roku, obiekt oddano do użytku w bardzo nowoczesnej szacie. Tym samym, Uczelnia stała się właścicielem budynków o łącznej powierzchni ponad 15.500 m2 oraz gruntów o powierzchni ponad 112 ha.

W obliczu skromnego finansowania szkolnictwa wyższego, PWSZ w Chełmie od początku rozpoczęła poszukiwanie dodatkowych funduszy, czego efektem było pozyskanie środków na zakup i uruchomienie w lutym 2002 roku nowoczesnej pracowni komputerowej, służącej zarówno kształceniu studentów jak i doskonaleniu zawodowemu pracowników Uczelni. W wyniku dalszych prac zmierzających do unowocześnienia bazy dydaktycznej zakupiono laboratorium fonetyczne i uruchomiono trzy dodatkowe pracownie komputerowe, w tym aulę komputerową oraz laboratoria techniczne, wyposażone w nowoczesne urządzenia.

Wszelkie inicjatywy zmierzające do uatrakcyjnienia oferty dydaktycznej i poprawy stanu bazy materialnej, realizowane były w oparciu o własne środki finansowe, fundusze pozyskane z grantów oraz fundusze pochodzące z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Uczelnia aktywnie korzystała ze wsparcia finansowego pochodzącego z Unii Europejskiej. Dzięki temu pozyskano niezbędne fundusze na budowę i wyposażenie budynku dla pierwszego, powołanego w strukturze organizacyjnej Uczelni instytutu tj. Instytutu Matematyki i Informatyki, który został oddany do użytku od początku roku akademickiego 2007/2008.

Obecnie flagowym przedsięwzięciem jest realizowanie Centrum Studiów Inżynierskich – CSI i jego integralna część – Laboratorium Budownictwa. Inwestycja ta ostatecznie zostanie oddana do użytku w połowie 2012 roku. Będzie to największy i najnowocześniejszy ośrodek kształcenia przyszłych

inżynierów mechaniki i budowy maszyn oraz lotnictwa, budownictwa i elektrotechniki w Polsce.

W obchodzonym roku jubileuszowym Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie kształci studentów na10 kierunkach. W ofercie edukacyjnej Uczelni znajdują się zarówno kierunki humanistyczne, jak i typowo techniczne. Szczególnie te drugie cieszą się coraz większą popularnością wśród młodzieży. Studia inżynierskie od lat były priorytetem PWSZ w Chełmie. Obserwacja rynku i zapotrzebowanie na fachowców sprawiły, że Uczelnia była przygotowana na uruchomienie studiów technicznych. Dumą Uczelni są przede wszystkim specjalności lotnicze. Studenci mają znakomite warunki do zdobywania różnych kwalifikacji. Student kończący naukę w PWSZ otrzymuje wszystkie niezbędne certyfikaty, by móc pracować w lotnictwie cywilnym.

Celem Uczelni jest kształcenie dla potrzeb rynku pracy. Dlatego też podejmuje ona działania mające na celu współpracę z lokalnym przemysłem oraz aktywnie poszukuje inwestorów, którzy zechcą zbudować zakłady produkcyjne w rejonie nadbużańskim.